

INFORME DE
CONJUNTURA ECONÒMICA

del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

2n TRIMESTRE 2019

Informe elaborat per la
Càtedra per al Foment de la Innovació Empresarial
Grup de Recerca d'Indústria i Territori

CÀTEDRA
INNOVACIÓ
EMPRESA

Grit Grup de
Recerca
d'Indústria
i Territori

 cambraReus

 Cambra
Tarragona

 Cambra de Comerç
de **TORTOSA**

 Cambra de Comerç
de **Valls**

Amb el suport de:

Diputació Tarragona

INFORME DE
CONJUNTURA ECONÒMICA

del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

2n TRIMESTRE 2019

ÍNDEX

1. L'economia mundial
2. L'economia espanyola i la catalana
3. L'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre
4. L'ocupació i l'atur
5. La contractació laboral
6. La variació comarcal de l'ocupació
7. L'oferta empresarial
8. El finançament de l'activitat econòmica
9. L'índex de preus de consum
10. Les exportacions i les importacions
11. Una visió de l'economia de la zona en cinc punts

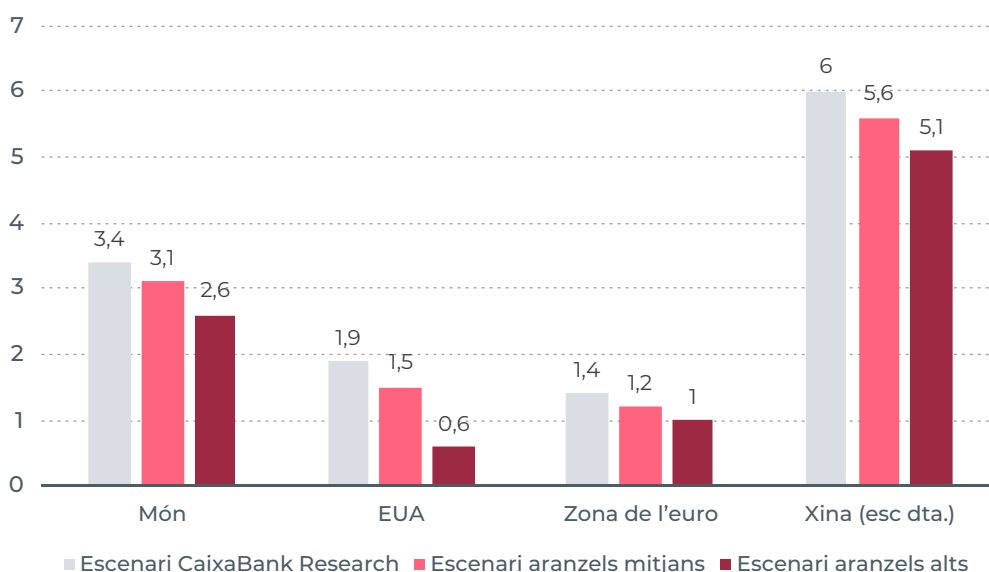
1. L'economia mundial

Sembla que, malauradament, s'estan complint les previsions que l'FMI va fer el mes d'abril sobre el dinamisme de l'economia mundial. Els Estats Units han augmentat més els aranzels sobre les importacions xineses i, al seu torn, la Xina també ha augmentat els aranzels sobre les importacions americanes. Tot i això, sembla que la reunió del G-20 a Tòquio de finals de juny va permetre aturar aquesta escalada. Tanmateix, els subministraments tecnològics i la seva cadena de valor romanen amenaçats per les actuacions nord-americanes. D'altra banda, les previsions sobre el Brexit continuen sent molt confuses i també s'assenyalen tensions polítiques que poden repercutir en els preus de l'energia.

El context no ha fet que les previsions de creixement de l'economia mundial millorin, i el pronòstic per a l'any 2019 és del 3,2%. Si hi afegim la moderació general de preus, el resultat és una activitat econòmica global més dèbil del que es preveia a l'inici del període. El sector manufacturer està estancat globalment des de principis de 2018 i el creixement del comerç internacional disminueix amb percentatges significatius. Aquest fet té com a conseqüència un descens de la inversió i la postergació de la demanda fins que millorin les perspectives.

El context no ha fet que les previsions de creixement de l'economia mundial millorin, i el pronòstic per a l'any 2019 és del 3,2%.

Gràfic 1. Diferents escenaris de variació del PIB (%). Mitjana anual 2019-2021

Font: CaixaBank Research.

En el cas dels EUA, les previsions han millorat i per a 2019 s'espera un creixement del PIB del 2,6%, tres dècimes més que les previsions de l'abril. Pel que fa a la zona euro, les perspectives són d'una variació de l'1,3%, atès el fre de les exportacions alemanyes i la incertesa d'Itàlia, que no es contraresten amb l'estabilitat de França i el creixement d'Espanya. Respecte de les economies emergents, s'estima una variació global del 4,1%, amb una moderació de la Xina i l'Índia (amb variacions del 6,2% i el 7%), a l'Amèrica Llatina (amb previsions del 0,6%) i a l'Àfrica (amb previsió del 3,4%).

2. L'economia espanyola i la catalana

Les previsions del Banc d'Espanya per al segon trimestre de 2019 assenyalen una variació trimestral del PIB del 0,6%, conseqüència d'un augment de la demanda interna que compensa el dèficit extern. Les previsions per a l'ocupació són d'un augment del 2,4%, lleugerament inferior al de trimestres anteriors, però que manté la línia de creixement més moderada, mentre que la caiguda de l'atur es desaccelera de manera més significativa a com a conseqüència de l'augment de la població activa. Es preveu una prolongació de la fase expansiva causada per un augment de la demanda interna, una millora de la competitivitat exterior i una correcció de desequilibris macrofinancers per la disminució de l'endeutament privat. Finalment, la política monetària del BCE permet mantenir unes condicions financeres molt favorables.

La variació trimestral del PIB del 0,6%, conseqüència d'un augment de la demanda interna que compensa el dèficit extern.

Quadre 1. Indicadors d'activitat, economia espanyola i catalana

	Any			Trimestre		
	2016	2017	2018	3T 2018	4T 2018	1T 2019
Catalunya						
PIB	3,4	3,3	2,6	2,5	1,8	2,1
Demanda interna	2,2	2,5	2,2	1,9	2,0	1,8
Demanda externa	1,2	0,8	0,4	0,6	-0,2	0,3
Espanya						
PIB	3,2	3,0	2,6	2,5	2,3	2,4
Demanda interna	2,4	2,9	2,9	2,7	2,5	2,2
Demanda externa	0,8	0,1	-0,3	-0,2	-0,2	0,2

	Any			Trimestre			Mes		
	2016	2017	2018	3T 2018	4T 2018	1T 2019	Feb. 2019	Mar. 2019	Abr. 2019
Catalunya									
Índex de producció industrial	3,1	3,7	0,8	-0,6	-5,4	0,2	-1,7	1,9	-3,4
Licitació d'obra pública	-11,6	44,2	-40,6	-61,2	-64,4	-45,7	-55,3	-62,7	965,0
Xifra negoci activitats de serveis	2,9	5,8	5,3	4,7	5,3	3,8	4,1	3,0	5,1
Vendes de comerç al detall	2,7	-0,9	0,3	-2,2	1,5	0,3	1,6	-1,0	1,4
Importacions de béns de capital	4,2	6,7	4,6	3,6	11,4	9,4	13,0	10,7	5,2
Espanya									
Índex de producció industrial	1,6	2,9	0,7	0,3	-2,8	-0,1	0,1	-3,3	1,9
Licitació d'obra pública	-4,2	37,9	-14,5	-8,2	-42,3	0,9	-42,2	-46,2	368,6
Xifra negoci activitats de serveis	4,0	6,4	6,1	6,8	5,6	5,0	5,0	4,6	6,2
Vendes de comerç al detall	3,8	0,8	0,8	-1,3	1,9	1,2	2,0	0,1	2,1
Importacions de béns de capital	5,8	7,8	4,6	7,9	6,0	9,1	9,3	8,4	3,3

Font: Indicadors de conjuntura. Juliol de 2019. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda (Generalitat de Catalunya).

En aquest context, l'economia catalana també creix, encara que menys que la del conjunt espanyol i la de les zones que més creixen en aquest territori. S'observa un menor dinamisme de la demanda interna, una caiguda de l'índex de producció industrial i un augment inferior de les vendes de comerç al detall i dels negocis del sector serveis. Per contra, les importacions de béns de capital han experimentat un augment elevat, tot i que més moderat en comparació de mesos anteriors.

L'economia catalana també creix, encara que menys que la del conjunt espanyol.

3. L'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

Els indicadors de conjuntura de l'economia catalana registren petites diferències respecte les del conjunt espanyol. Així, tot i que mostren un creixement similar, s'observa que no són la màquina que estira l'indicador global, com ho són altres àrees que presenten una variació del PIB regional superior al català. En aquest context, l'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre també creix, però els indicadors assenyalen un dinamisme inferior al del conjunt català pel que fa a l'augment de la demanda interna. El context del Camp de Tarragona ve condicionat per les xifres d'ocupació, la menor disponibilitat d'inversió i l'esforç exportador, que és superior al de conjunt català, tot i que està molt centrat en l'activitat energètica i química.

Els indicadors assenyalen un dinamisme inferior al del conjunt català pel que fa a l'augment de la demanda interna.

En aquesta situació de creixement de l'activitat econòmica, el repte per a l'àrea són les dificultats per generar ocupació i absorbir l'atur, fet que determina una demanda interna amb dificultats de creixement i en minva el potencial. Obviar les necessàries transformacions estructurals —cosa que està succeint des de fa diversos anys, ja que no hi ha pressupostos ni pràcticament activitat legislativa— és un greu inconvenient. Les empreses per si mateixes fan esforços per ser més competitives, tal com indica l'augment exportador, però això no és suficient i les expectatives d'inversió empresarial operen amb una gran cautela.

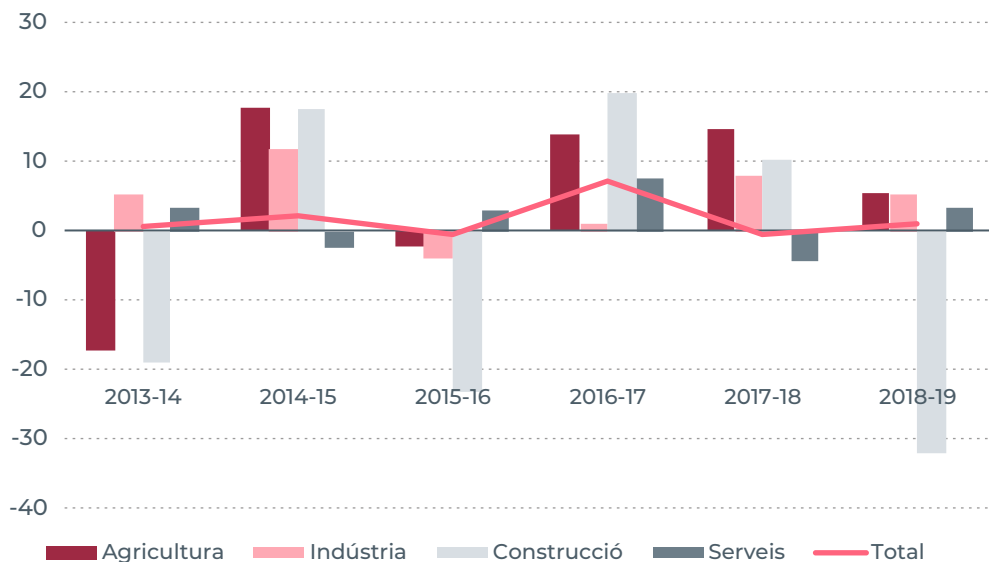
4. L'ocupació i l'atur

El nombre de persones ocupades ha augmentat un 0,95% a l'àrea en dades interanuals del segon trimestre de 2019. Aquesta variació ha estat del 2,10% al conjunt català i del 2,38% a l'espanyol. Malgrat les diferències, la variació interanual de la zona experimenta un augment de 3.000 ocupats que contrasta amb la caiguda de l'exercici anterior.

El comportament sectorial ha estat molt divers. Així, mentre que el nombre d'ocupats ha augmentat en 1.000 en l'agricultura, en 3.200 en la indústria i en 7.300 en els serveis, també ha disminuït en 8.500 en la construcció. En aquest període, la construcció registra el nombre d'ocupats més baix des de l'any 2008. Si bé la disminució continuada des d'aleshores es va frenar al voltant dels 20.000 treballadors l'any 2016 i va augmentar fins a més de 25.000 l'any 2018, a partir d'aquest any la disminució dels ocupats ha estat constant i la caiguda del darrer trimestre, molt elevada. L'ocupació en la indústria augmenta d'una manera estable des de 2015 i el mateix succeeix a l'agricultura, que té un pes relativament elevat en el total dels ocupats. Als serveis, l'ocupació augmenta en dades interanuals, però li costa superar el registre del 70% de l'ocupació total, en què semblava que s'instal·lava alguns trimestres anteriors.

La variació interanual de la zona experimenta un augment de 3.000 ocupats que contrasta amb la caiguda de l'exercici anterior.

Gràfic 2. Variació interanual de l'ocupació per sectors d'activitat (%).
 Segon trimestre

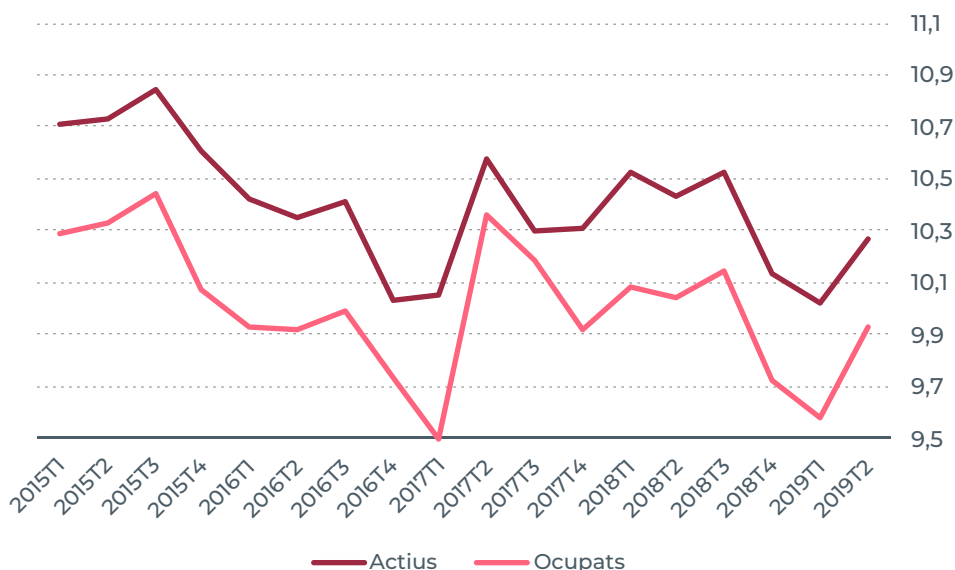

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

Malgrat el creixement econòmic que s'observa a la zona, s'hi crea poca ocupació. Al gràfic 2 es pot observar com la línia de creixement és plana excepte per la variació entre 2016 i 2017. Pel que fa a la dinàmica de creació d'ocupació a l'àrea, el gràfic també mostra fortes variacions interanuals per sectors econòmics, cosa que indica l'excessiva temporalitat de l'ocupació. Aquesta temporalitat pot ser deguda a l'acceptació de llargs períodes d'inactivitat o bé a una adaptació sectorial molt forta per part dels actius, que alternen sectors d'activitat. Aquest fet ens fa considerar l'escassa especialització de la mà d'obra de la zona, que permet que s'adapti a diferents activitats econòmiques però que provoca una baixa utilització de les seves capacitats formatives.

S'observen fortes variacions interanuals per sectors econòmics, cosa que indica l'excessiva temporalitat de l'ocupació.

Gràfic 3. Els actius i els ocupats a Tarragona respecte del total català (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

El mercat de treball de l'àrea és el més rígid de les províncies catalanes. Si comparem el de la demarcació de Tarragona amb el del total català (gràfic 3), s'observa com el pes dels actius i ocupats de la zona s'orienta a la baixa i està caracteritzat per dos fenòmens: d'una banda, té un fort component d'estacionalitat amb variacions molt accentuades; i de l'altra, hi ha una aproximació de les línies d'actius i ocupats, fet que permet considerar l'acceptació de la inactivitat com una realitat molt enquistada en l'estructura productiva de la zona.

Al quadre 2 es comparen alguns indicadors d'aquest mercat corresponents a Tarragona i altres àrees en dades interanuals per al segon trimestre de l'exercici. L'ocupació ha augmentat poc a l'àrea (0,95%), ja que altres territoris, excepte Barcelona, han superat el 2%. Els aturats han disminuït menys que al conjunt espanyol i a Girona, i més que a les altres zones, on destaca l'augment de l'atur a Barcelona. La taxa d'activitat a la zona és més baixa que a les altres províncies catalanes —gairebé dos punts per sota de la mitjana— i registra una disminució de l'1,17% interanual. La taxa d'atur és la més elevada de totes les àrees analitzades i ha registrat un descens inferior al de la resta, excepte en el cas de Barcelona, on el nombre de desocupats ha augmentat. El dinamisme del mercat laboral de la zona es mou dins d'uns paràmetres molt particulars que mostren una certa inelasticitat en la creació d'ocupació i en disminuir l'atur.

La inactivitat és una realitat molt enquistada en l'estructura productiva de la zona.

Quadre 2. Indicadors d'activitat en el mercat laboral

2T2019	Espanya	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupats*	19.804,90	3.431,20	2.541,40	352,7	196,5	340,6
Aturats*	3.230,60	431,3	311,8	41,2	22,1	56,2
Taxa d'activitat	58,74	61,55	61,59	63,24	61,47	59,74
Taxa d'atur	14,02	11,17	10,93	10,46	10,09	14,16
Variació interanual (%)	Espanya	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Ocupats	2,38	2,11	1,89	2,98	5,48	0,95
Aturats	-7,44	-0,16	2,10	-10,04	-2,21	-3,27
Taxa d'activitat	-0,10	0,44	0,47	-0,05	3,87	-1,17
Taxa d'atur	-8,25	-1,93	0,18	-11,36	-6,66	-0,68

* En milers.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

Com hem comentat abans, la rigidesa del mercat laboral de l'àrea té conseqüències sobre l'atur, que darrerament disminueix, però ho fa d'una manera relativament lenta. La taxa d'atur, del 14,16% a la zona, es troba tres punts per sobre de la catalana i unes dècimes per sobre de l'espanyola.

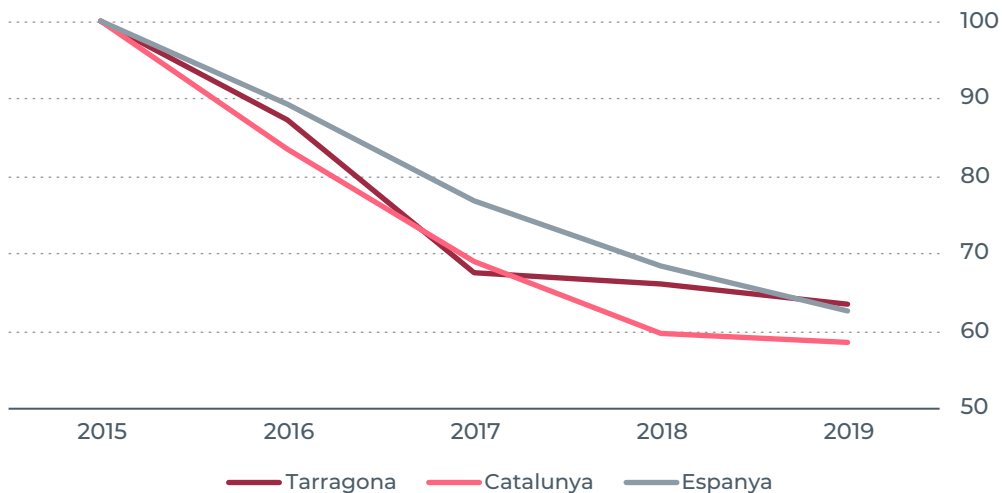
Al gràfic 4 s'observa la disminució de la taxa d'atur a la zona i en els conjunts català i espanyol. S'hi pot veure la rigidesa en el dinamisme de disminució de la taxa d'atur a Tarragona a partir de 2017, mentre que això no passa a les altres dues zones. A partir de 2018, la taxa d'atur s'estabilitza a Catalunya i disminueix amb menys dinamisme.

La taxa d'atur és conseqüència de la relació entre població activa i ocupada. Segons la dinàmica d'aquests dos indicadors, per cada ocupat de més al segon trimestre entre 2018 i 2019, el nombre d'actius augmenta en 0,37 a la zona, en 0,99 a Catalunya i en 1,43 al conjunt espanyol. Aquesta relació entre àrees ens indica que la creació de llocs de treball a la zona no fa que el nombre d'actius augmenti gaire, mentre que a la resta de territoris

La rigidesa del mercat laboral de l'àrea té conseqüències sobre l'atur.

hi ha més dinamisme. Així, a l'àrea sembla que hi ha un cert descens i això deriva en un marc de menor creixement de l'ocupació i una taxa d'activitat inferior.

Gràfic 4. La disminució de la taxa d'atur. Segon trimestre (base 100 per l'any 2015)

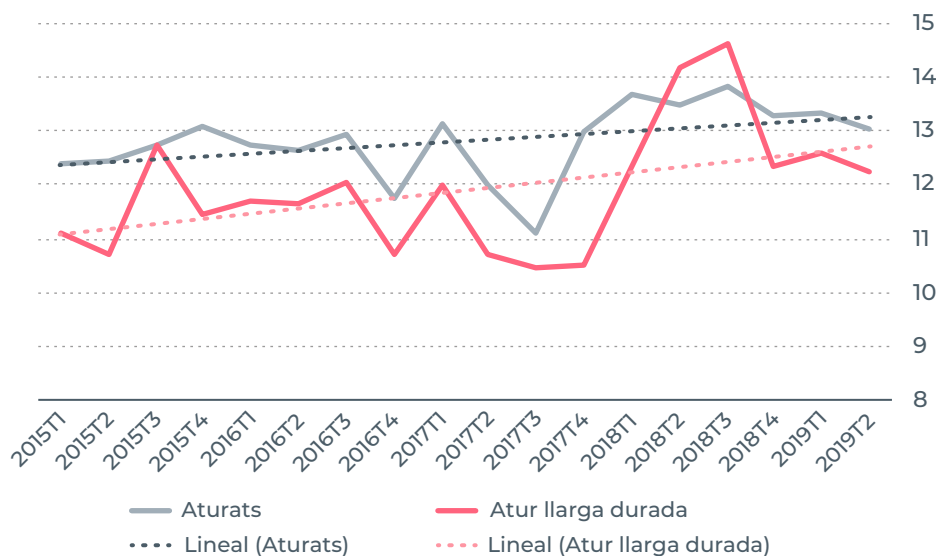

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

El problema de l'atur a la zona es reflecteix en un altre aspecte relacionat amb el conjunt del mercat laboral català. El gràfic 5 mostra la importància que els aturats de la zona tenen en el conjunt de Catalunya, així com el pes dels aturats de llarga durada en aquest context. S'hi pot observar com el pes dels aturats va augmentant fins a significar un 13% del conjunt català. Pel que fa a l'ocupació, representa un 9,9% i la línia que es mostra al quadre és decreixent. El mateix succeeix amb els aturats de llarga durada, encara que aquests van disminuint en el seu pes des del tercer trimestre de 2018. Aquest darrer fet pot ser degut a una sortida del mercat laboral (d'aquí el poc augment dels actius), ja que representen el 48,15% del total d'aturats de Tarragona i el 51,24% dels aturats del conjunt català.

El pes dels aturats va augmentant fins a significar un 13% del conjunt català.

Gràfic 5. Els aturats i els aturats de llarga durada a Tarragona respecte del total català (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

L'atur té una incidència notòria sobre el territori. Així, malgrat el descens dels darrers anys, les xifres no cauen a la mateixa velocitat en totes les comarques. Al quadre 3 es mostra l'atur registrat i la variació del nombre de persones aturades per comarques i a les dues àrees del territori. En primer lloc, s'observa com l'atur registrat disminueix més a les Terres de l'Ebre que al Camp de Tarragona, cosa que fa augmentar el pes del Camp en el total d'aturats registrats a la província. En veure el detall per comarques, s'observa que l'atur registrat ha disminuït menys a l'Alt Camp, el Baix Camp, el Baix Penedès i el Tarragonès. Aquestes àrees concentren els principals indicadors d'activitat, així com la major part de la població.

L'atur registrat disminueix més a les Terres de l'Ebre que al Camp de Tarragona.

Quadre 3. Distribució de l'atur registrat per comarques (%)

	Pes relatiu en el conjunt provincial				Variació des de juny de 2016			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Alt Camp	5,64	5,70	5,82	5,87	100,00	88,02	85,81	87,92
Baix Camp	23,90	23,85	24,19	24,54	100,00	87,04	84,27	86,74
Baix Ebre	10,05	9,82	9,19	9,07	100,00	85,26	76,11	76,22
Baix Penedès	16,10	16,45	16,48	16,62	100,00	89,13	85,22	87,20
Conca de Barberà	1,77	1,75	1,78	1,63	100,00	86,52	83,98	77,79
Montsià	9,00	8,80	8,70	7,94	100,00	85,27	80,43	74,46
Priorat	0,92	0,92	0,89	0,86	100,00	86,86	80,08	78,39
Ribera d'Ebre	2,36	2,32	2,33	2,07	100,00	85,76	82,12	74,01
Tarragonès	29,34	29,54	29,80	30,64	100,00	87,81	84,54	88,21
Terra Alta	0,91	0,85	0,83	0,79	100,00	81,37	75,37	73,02
Camp de Tarragona	77,68	78,20	78,96	80,14	100,00	87,82	84,63	87,17
Terres de l'Ebre	22,32	21,80	21,04	19,86	100,00	85,16	78,46	75,15
Província	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	87,23	83,25	84,49

L'atur registrat ha disminuït menys a l'Alt Camp, el Baix Camp, el Baix Penedès i el Tarragonès.

Nota: En gris, comarques en què la disminució de l'atur ha superat la mitjana provincial. En rosat, comarques que han augmentat el seu pes en l'atur provincial.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

5. La contractació laboral

En variació interanual, al primer semestre de 2019 la contractació laboral a la zona ha experimentat un descens del 3,88%, amb xifres que disminueixen tots els mesos del semestre excepte gener i abril. El comportament ha estat diferent al Camp de Tarragona i a les Terres de l'Ebre, i l'augment del 4,51% de les Terres de l'Ebre no ha compensat la caiguda del 6,02% del Camp. Al conjunt català la contractació laboral també ha disminuït (un 1,98%), tot i que aquesta dada és dos punts més baixa que la que s'ha registrat al conjunt de la zona.

Si s'observa la dinàmica de la contractació temporal i la indefinida, es pot veure com el descens important de la temporal al Camp de Tarragona —amb una caiguda del 7,82% al semestre— arrossega a la baixa l'indicador del conjunt de l'àrea provincial. La caiguda és tan elevada que l'increment de les Terres de l'Ebre no el pot compensar. La contractació indefinida també disminueix al conjunt provincial, encara que el descens és inferior al català. En aquest cas, també el major dinamisme a les Terres de l'Ebre en el període ha frenat els resultats globals de la zona.

Quadre 4. Variació interanual de la contractació laboral (%)

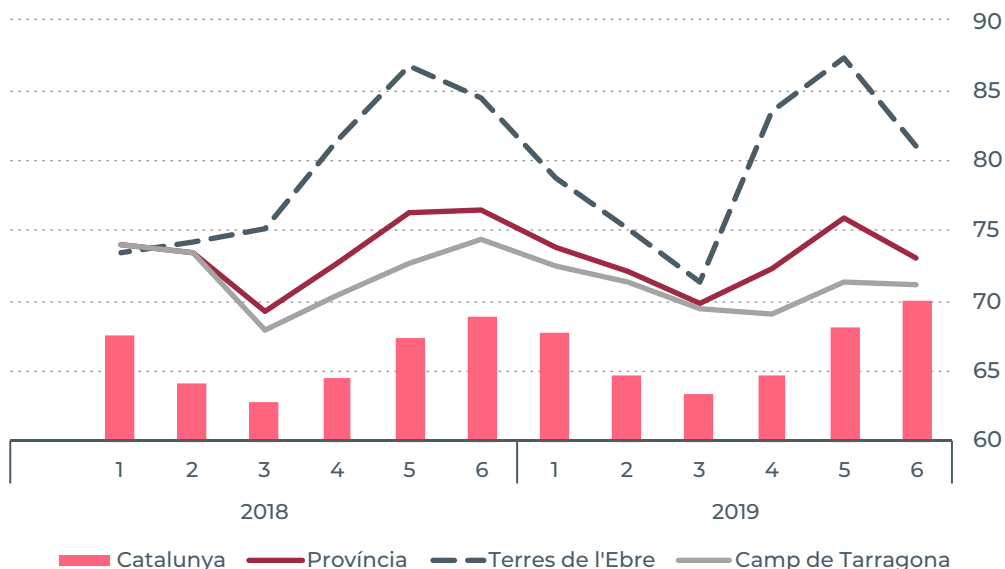
	Tarragona			Terres de l'Ebre			Camp de Tarragona			Catalunya		
	Indefinit	Temporals	Total	Indefinit	Temporals	Total	Indefinit	Temporals	Total	Indefinit	Temporals	Total
Gener	12,95	12,05	12,28	3,32	37,80	28,66	15,20	6,22	8,55	6,80	8,10	7,68
Febrer	-0,28	-7,28	-5,43	6,86	12,06	10,73	-1,69	-11,27	-8,72	-3,48	-0,78	-1,75
Març	-17,97	-15,71	-16,40	9,92	-9,86	-4,96	-22,55	-17,08	-18,83	-6,65	-4,81	-5,49
Abril	12,94	10,15	10,91	4,33	19,78	16,93	14,34	7,25	9,35	-0,81	-0,17	-0,40
Maig	-1,11	-3,75	-3,12	1,99	6,82	6,19	-1,62	-8,10	-6,33	-1,87	1,02	0,08
Juny	-2,59	-18,70	-14,92	0,67	-21,16	-17,78	-3,10	-17,97	-14,17	-13,92	-9,24	-10,69
Període	-0,47	-5,09	-3,88	4,57	4,49	4,51	-1,36	-7,82	-6,02	-3,54	-1,18	-1,98

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

El pes de la contractació temporal en l'economia (gràfic 6) és molt més gran a la zona que al conjunt català, cosa que indica que la temporalitat és una forma usual de contractació. Aquesta temporalitat és més elevada a les Terres de l'Ebre que al Camp de Tarragona, i destaquen unes puntes importants els mesos de maig i juny de manera general en tots els indicadors, tot i que la incidència és superior al territori de l'Ebre que a la resta de zones.

El pes de la contractació temporal és molt més gran a la zona que al conjunt català.

Gràfic 6. Significació mensual de la contractació temporal respecte de la total (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya).

6. La variació comarcal de l'ocupació

Les dades d'afiliació a la Seguretat Social pel mes de juny de 2019 ens indiquen un augment de 6.437 persones en el règim general i un descens de 46 en el de treballadors autònoms. En conjunt, el nombre d'afiliats ha augmentat un 2,08% al conjunt provincial, amb un increment del 2,27% al Camp de Tarragona i de l'1,17% a les Terres de l'Ebre, respectivament. La variació, tot i ser positiva a les dues àrees, registra uns indicadors lleugerament inferiors al del total català, que és del 2,34%. El quadre 5 mostra les variacions per comarques i sectors a la zona, que són superiors a la que registra el conjunt de Catalunya (els requadres marcats en gris). La variació ha estat superior en la indústria i la construcció, mentre que l'agricultura i els serveis han crescut en menor mesura. Distribuïda per comarques, ha augmentat més al Baix Ebre (construcció i serveis), al Baix Penedès (en tots els sectors menys la construcció), a la Conca de Barberà (en tots els sectors menys l'agricultura), al Priorat (indústria) i al Tarragonès (indústria i serveis). Les caigudes interanuals més significatives s'han registrat en l'activitat industrial a l'Alt Camp, en la construcció al Priorat i en els serveis a la Ribera d'Ebre.

El nombre d'afiliats ha augmentat un 2,08% al conjunt provincial.

Quadre 5. Variacions interanuals de l'afiliació a la Seguretat Social (%).
 Segon trimestre de 2019 respecte de 2018

	Variació interanual					Nombre	
	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Règim General	Autònoms
Alt Camp	10,58	-6,98	4,26	5,28	1,03	221	-33
Baix Camp	1,38	0,97	7,47	0,19	0,89	479	122
Baix Ebre	1,53	-0,76	7,68	3,14	2,97	875	-122
Baix Penedès	24,73	-0,02	2,75	2,65	2,48	565	92
Conca de Barberà	-1,77	6,54	7,17	4,03	5,05	407	-15
Montsià	9,33	0,63	1,76	-0,38	0,55	114	-4
Priorat	1,50	11,93	-11,44	2,15	3,21	87	-9
Ribera d'Ebre	-4,66	-3,48	1,91	-5,13	-4,17	-163	-63
Tarragonès	1,54	0,69	3,58	3,19	2,93	3.770	75
Terra Alta	-2,20	0,14	-0,27	0,67	-0,21	82	-89
Camp de Tarragona	4,84	0,08	4,62	2,46	2,27	5.529	232
Terres de l'Ebre	2,31	-0,20	4,67	0,92	1,17	908	-278
Província de Tarragona	3,41	0,03	4,63	2,21	2,08	6.437	-46
Catalunya	7,65	-0,15	3,79	2,63	2,34	78.952	-1.120

* En color les xifres que estan per sobre de la mitjana catalana.

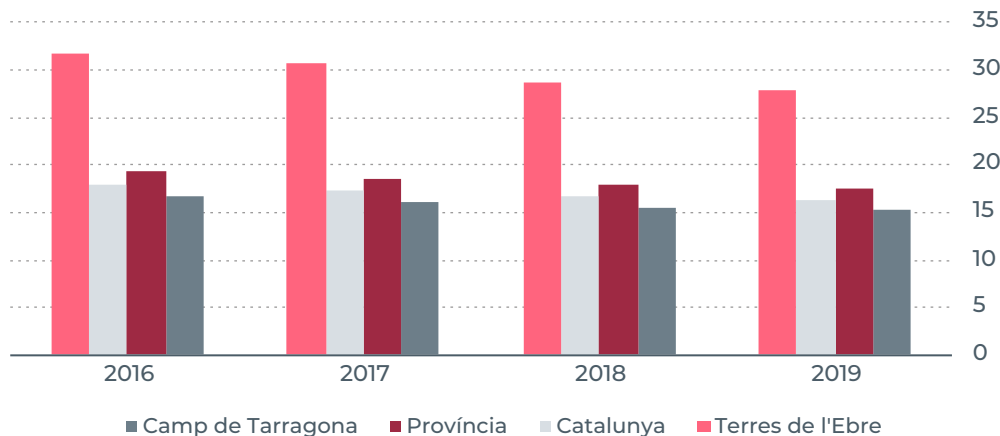
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

El gràfic 7 presenta el pes dels treballadors autònoms respecte del total d'afiliacions a la Seguretat Social per al segon trimestre de cada exercici. Aquest gràfic és significatiu perquè ressalta com el pes d'aquests treballadors tendeix a la baixa a les quatre àrees que hem representat i com augmenta la contractació d'assalariats. Aquest fet mostra que tendencialment ens acostem a una realitat d'ocupació més interessant, en què l'autònom no es cerca tant com a sistema de disminució de despesa laboral, sinó que s'integra dins el sistema organitzatiu de la producció, amb més estabilitat i seguretat (tot i el pes de la contractació temporal). El gràfic també mostra com la significació dels autònoms és molt més elevada a les Terres de l'Ebre que als altres llocs, i que és al Camp de Tarragona on el percentatge és inferior, cosa que indica un pes més significatiu dels treballadors assalariats.

L'autònom no es cerca tant com a sistema de disminució de despesa laboral.

La significació dels autònoms és molt més elevada a les Terres de l'Ebre.

Gràfic 7. Pes dels treballadors autònoms en el total d'afiliació a la Seguretat Social (%). Segon trimestre

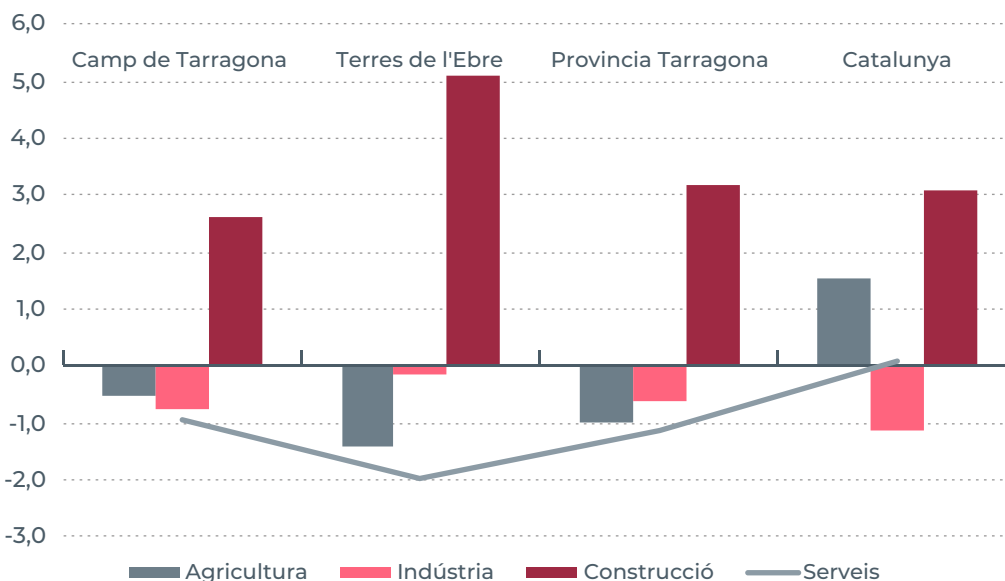
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

7. L'oferta empresarial

Analitzarem la dinàmica empresarial a través de dos indicadors. D'una banda, els comptes de cotització al Règim General de la Seguretat Social, fet que ens permetrà valorar aquesta dinàmica per comarques i grandària de la unitat de producció. I de l'altra, el nombre de societats empresarials creades (la majoria, societats limitades) i la seva capitalització.

Els centres de cotització han disminuït tant al Camp de Tarragona (0,55%) com a les Terres de l'Ebre (1,03%).

Gràfic 8. Variació interanual dels centres de cotització a la Seguretat Social per sector econòmic (%). Segon trimestre

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

La variació més significativa dels centres de cotització a la zona s'ha registrat en l'increment de l'activitat de construcció (gràfic 8). El mateix ha succeït a Catalunya, tot i que al conjunt català es registren, al costat de la forta caiguda del sector industrial, un lleuger augment en serveis (que no es dona a la zona) i un resultat molt positiu l'agricultura, un sector amb una rellevància limitada en el conjunt de l'activitat econòmica. La indústria disminueix arreu, encara que més a Catalunya, i els serveis, que han experimentat una forta davallada a la zona, registren un lleuger augment al conjunt català.

La variació interanual dels centres de cotització a la Seguretat Social (quadre 6) registra una disminució de 175 a la zona, una xifra que suposa una caiguda del 0,65%, davant un augment del 0,26% a Catalunya. Els centres de cotització han disminuït tant al Camp de Tarragona (0,55%) com a les Terres de l'Ebre (1,03%), principalment per la reducció d'empreses de menys de cinc treballadors que s'ha produït en totes les comarques de la zona, especialment a l'Alt Camp, el Baix Camp i la Terra Alta. Per contra, en els cas centres de cotització de sis a cinquanta treballadors, s'observen augments superiors als del conjunt català en sis comarques. I en el cas dels de 51 a 250 treballadors, en set, amb descens a les tres comarques interiors (Priorat, Ribera d'Ebre i Terra Alta), que tenen poc pes global). Pel que fa al grup d'empreses amb més de 251 treballadors, trobem el pes a l'Alt Camp i el Tarragonès, i la disminució al Baix Camp.

En una valoració global dels canvis que s'han manifestat interanualment, al marge dels canvis d'algunes empreses en les diverses franges, podem considerar que l'estructura empresarial centrada en empreses amb més de sis treballadors es manté sòlida i que el mateix succeeix amb les de major grandària. Per contra, les empreses amb menys de sis són més inestables i registren un descens molt significatiu per a l'estructura productiva de l'àrea.

L'estructura empresarial centrada en empreses amb més de sis treballadors es manté sòlida.

Quadre 6. Variació interanual dels centres de cotització a la Seguretat Social per grandària de les empreses (%). Segon trimestre de 2019

Comarca	Variació interanual (%)				Nombre treballadors	
	Fins a 5	De 6 a 50	De 51 a 250	251 i més	Total	Total
Alt Camp	-3,61	-1,90	7,32	12,50	-2,82	-40
Baix Camp	-2,71	5,41	8,44	-5,56	-0,69	-44
Baix Ebre	-1,32	2,68	15,79	0,00	-0,26	-7
Baix Penedès	-1,87	4,50	3,51	0,00	-0,47	-13
Conca de Barberà	-0,19	-1,36	16,67	0,00	-0,14	-1
Montsià	-2,86	0,00	6,90	0,00	-2,20	-49
Priorat	-5,56	13,46	0,00	0,00	-3,03	-12
Ribera d'Ebre	-1,62	4,72	-11,11	0,00	-0,66	-4
Tarragonès	-0,20	-0,18	2,99	5,08	-0,04	-4
Terra Alta	-2,30	11,11	-50,00	0,00	-0,27	-1
Camp Tarragona	-1,56	2,01	5,00	3,33	-0,55	-114
Terres Ebre	-2,00	2,37	7,69	0,00	-1,03	-61
Província Tarragona	-1,66	2,08	5,31	2,86	-0,65	-175
Catalunya	-0,36	1,89	2,73	4,74	0,26	673

Nota: En gris, per sobre de la mitjana catalana.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

Per complementar l'anàlisi de l'oferta empresarial, valorarem el nombre de societats creades a la zona i al conjunt català. El quadre 7 mostra la disminució, a partir de 2017, tant del nombre de societats creades a Tarragona com de la seva capitalització. Sembla que el fort dinamisme que es va iniciar a partir de 2014 s'està moderant. El dinamisme al conjunt català també registra números negatius a partir de 2017, encara que l'important augment dels primers mesos de 2019 contrasta amb la disminució a la zona. Sembla que aquest increment vol recuperar la caiguda de l'any anterior, cosa que no ha succeït a Tarragona.

Quadre 7. Variació interanual del nombre de societats creades i del seu capital (%)

	Tarragona		Catalunya	
	Societats	Capital	Societats	Capital
2014	8,01	341,50	-0,24	-52,63
2015	-2,42	-73,21	6,96	13,84
2016	16,43	148,46	15,22	13,10
2017	26,10	67,37	-15,00	7,84
2018	-35,85	-26,69	-5,11	-28,21
2019*	-4,81	-8,79	5,83	131,17

A partir de 2017 disminueix tant el nombre de societats creades a Tarragona com de la seva capitalització.

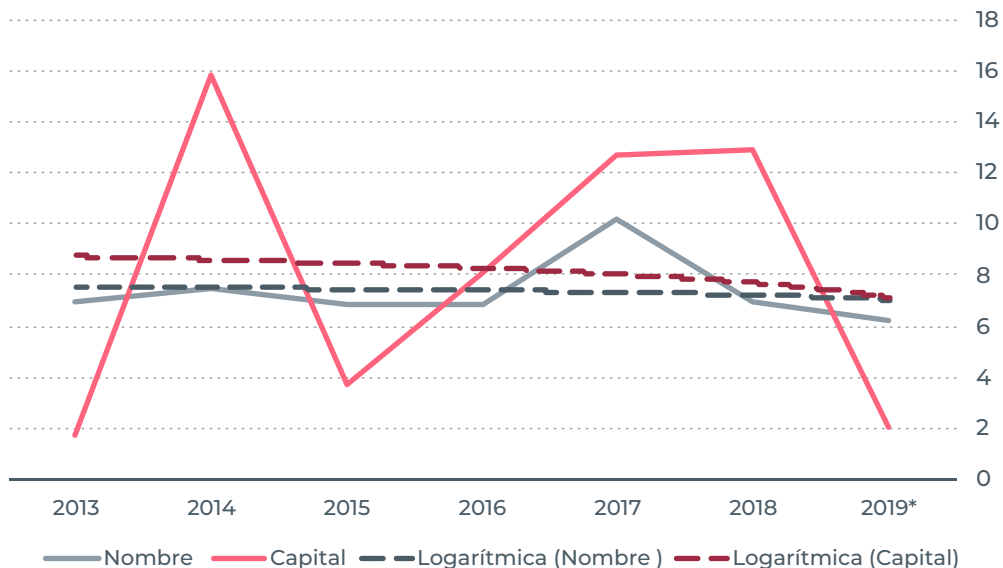
*Fins al maig.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

En valorar el quadre anterior, parlàvem d'una dinàmica lleugerament diferent a la zona i al conjunt de Catalunya en les inversions societàries. El gràfic 9 mostra aquesta visió comparativa des de 2013, i s'hi pot observar el pes de l'àrea en el conjunt català, tant pel que fa a les societats creades com al capital escripturat. En primer lloc, s'observen algunes puntes importants de constitució de societats fortament capitalitzades a la zona que han tingut una importància notòria en el total català. A més, aquestes inversions es poden integrar i relativitzar valorant la tendència ajustada als resultats mostrats al gràfic, que ens indiquen el sentit descendent tant pel que fa al nombre de societats constituïdes com a la seva capitalització. Sembla que el pes de la zona disminueix, ja que la mitjana del període es troba en un pes relatiu del 7,5% pel que fa a la capitalització. Aquesta xifra és molt baixa si es té en compte el pes del seu PIB en el conjunt, que està per sobre del 10%, així com que la valoració anual es troba per sota de la mitjana en cinc períodes dels set representats i la capitalització, en tres. Això sembla confirmar que l'expectativa inversora que el dinamisme de noves societats pot representar és proporcionalment inferior a la zona que al conjunt català.

La mitjana del període es troba en un pes relatiu del 7,5% pel que fa a la capitalització.

Gràfic 9 . Nombre de societats creades i el seu capital a Tarragona respecte del total català (%). Període 2013-2019

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

8. El finançament de l'activitat econòmica

El crèdit disminueix molt més que la dinàmica inversora, i això explicaria l'augment d'alternatives de finançament, principalment per part de les empreses, però també dels consumidors. Durant el primer trimestre de 2019, a la zona aquest indicador ha disminuït un 6,58% en variació interanual i un 0,59% en comparació intertrimestral. Per altra banda, els dipòsits han augmentat un 5,62% interanualment i 0,44% intertrimestralment. L'evolució de les xifres de dipòsits assenyalen una caiguda al tercer trimestre de 2017 de la qual la zona no s'ha recuperat —malgrat el lleuger augment des d'aleshores—, mentre que els crèdits continuen amb la seva línia baixista. Hi ha més estalvi o més liquiditat pel funcionament de l'economia i els crèdits no acompanyen aquesta dinàmica, fet que comporta una disminució de l'indicador de palanquejament, que des del primer trimestre de 2016 ha disminuït 13 punts i des de 2018, 15 punts.

El crèdit disminueix molt més que la dinàmica inversora.

Hi ha més estalvi o més liquiditat pel funcionament de l'economia i els crèdits no acompanyen aquesta dinàmica.

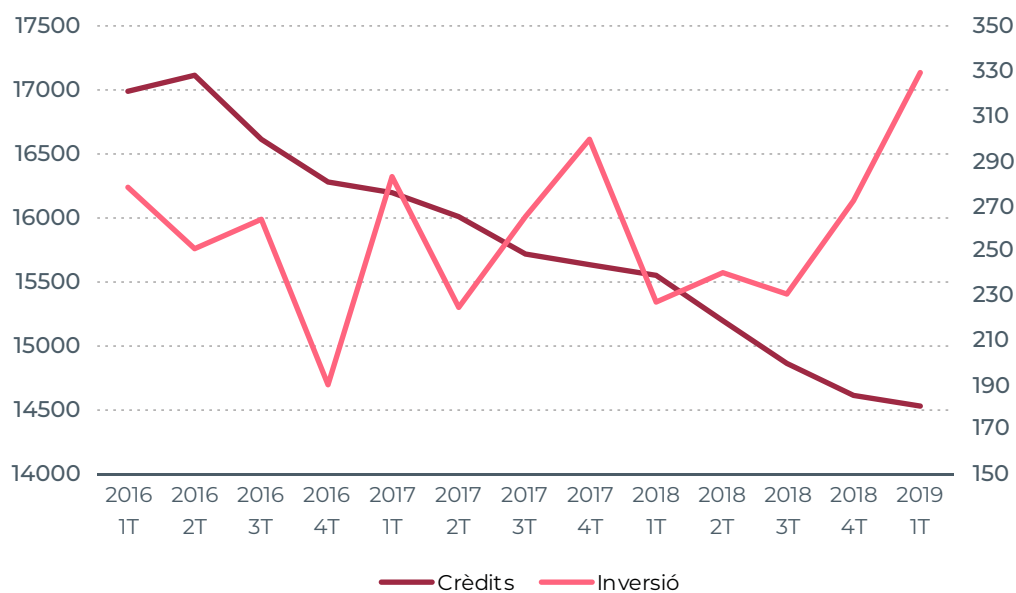
Quadre 8. Indicador de finançament bancari de l'activitat econòmica

	Milions d'euros		Variació interanual (%)		Variació trimestral (%)		Indicador de palanquejament Relació crèdit/dipòsit*100	
	Crèdits	Dipòsits	Crèdits	Dipòsits	Crèdits	Dipòsits		
2016	1T	16.995	12.019	-4,18	0,02	4,44	-0,17	141,40
	2T	17.120	12.182	1,16	0,06	0,74	1,36	140,54
	3T	16.614	12.269	0,32	1,42	-2,96	0,71	135,41
	4T	16.295	12.069	0,14	0,24	-1,92	-1,63	135,02
2017	1T	16.198	11.841	-4,69	-1,48	-0,60	-1,89	136,8
	2T	16.022	11.977	-6,41	-1,68	-1,09	1,15	133,77
	3T	15.727	12.257	-5,34	-0,10	-1,84	2,34	128,31
	4T	15.649	10.795	-3,96	-10,56	-0,50	-11,93	144,97
2018	1T	15.553	10.704	-3,98	-9,60	-0,61	-0,84	145,3
	2T	15.196	11.041	-5,16	-7,81	-2,30	3,15	137,63
	3T	14.875	11.132	-5,42	-9,18	-2,11	0,82	133,62
	4T	14.615	11.256	-6,61	4,27	-1,75	1,11	129,84
2019 1T	14.529	11.306	-6,58	5,62	-0,59	0,44	128,51	

El crèdit viu en milions d'euros disminueix d'una manera impactant des de 2016.

Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya.

Gràfic 10. El crèdit a Tarragona i la inversió en hipoteques i capital societats. Milions d'euros.

Les restriccions creditícies acoten el potencial de creixement de la zona i condicionen el consum de les famílies.

Els crèdits es representen a l'eix de l'esquerra i la inversió, a l'eix de la dreta.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE i el Banc d'Espanya.

El que comentàvem anteriorment sobre la disminució creditícia i la inversió es reflecteix d'una manera clara al gràfic 10. Aquest gràfic relaciona des de 2016 el crèdit bancari amb la inversió, considerant de forma conjunta el crèdit hipotecari i el capital escriturat en les societats constituïdes i l'ampliació de les que ja estan en funcionament. El crèdit viu en milions d'euros disminueix d'una manera impactant des de 2016, i també es registren indicadors d'inversió a l'alça des de 2016. Si ens preguntem per la via de finançament d'aquesta inversió, haurem de dir que és l'autofinançament empresarial i l'estalvi dels consumidors. Tot i això, les restriccions creditícies, al marge de les expectatives d'inversió i del dinamisme de l'oferta productiva de l'àrea, acoten el potencial de creixement de la zona i condicionen el consum de les famílies. És a dir, limiten el creixement de la demanda interna i, indirectament, les possibilitats d'exportació, una situació que es dona en una dinàmica inflacionària plana on la caiguda del crèdit no té un gran sentit.

9. L'índex de preus de consum

Des de 2016, l'augment de preus acumulat fins al juny de 2019 ha estat del 4,944% a Tarragona, del 5,528% a Catalunya i del 4,824% a Espanya. A la zona els augments principals s'han registrats en transports (10,297%), on s'han repercutit les alces del preu del petroli, però no s'han ajustat a la baixa de manera similar. Els aliments (5,116%) han deixat la contenció d'anys anteriors per l'augment de la demanda, i el mateix ha passat amb vestit i calçat (5,283%) —tot i que la zona manté un control superior que altres territoris— i hotels, bars i cafès (6,978%), amb increments similars. Els altres grups han experimentat una major contenció dels augments i s'han situat per sota de la mitjana de l'indicador general. Només en parament de la llar s'ha registrat una caiguda de preus, que ha estat del 2,092%.

Des de 2016, l'augment de preus acumulat fins al juny de 2019 ha estat del 4,944%.

Quadre 9. Variació interanual de l'IPC. Juny 2019. Classificació per grups.
 Base 2016

	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general (Any base 2011)	104,944	105,528	104,824
Aliments i begudes no alcohòliques	105,116	105,664	103,996
Begudes alcohòliques i tabac	103,806	104,548	104,334
Vestit i calçat	105,283	108,648	107,818
Habitatge	104,740	104,129	104,223
Parament de la llar	97,908	102,116	100,780
Medicina	100,135	103,062	101,903
Transports	110,297	109,615	109,163
Comunicacions	104,930	103,937	104,258
Esbarjo i cultura	101,530	102,013	100,828
Ensenyament	102,829	102,480	102,488
Hotels, cafès i restaurants	106,978	107,417	106,496
Altres béns i serveis	103,962	104,898	103,421

Variacions interanuals %

	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general	0,2	0,7	0,4
Aliments i begudes no alcohòliques	0,8	1,5	0,5
Begudes alcohòliques i tabac	0,1	0,7	0,4
Vestit i calçat	0,4	0,9	0,9
Habitatge	-1,7	-0,8	-1,5
Parament de la llar	-1,1	1,1	0,6
Medicina	-0,5	0,8	0,7
Transports	-0,8	-0,4	0,0
Comunicacions	0,3	-0,1	-0,1
Esbarjo i cultura	-0,1	0,1	-0,4
Ensenyament	0,6	1,2	1,0
Hotels, cafès i restaurants	2,3	2,4	2,2
Altres béns i serveis	1,5	2,0	1,5

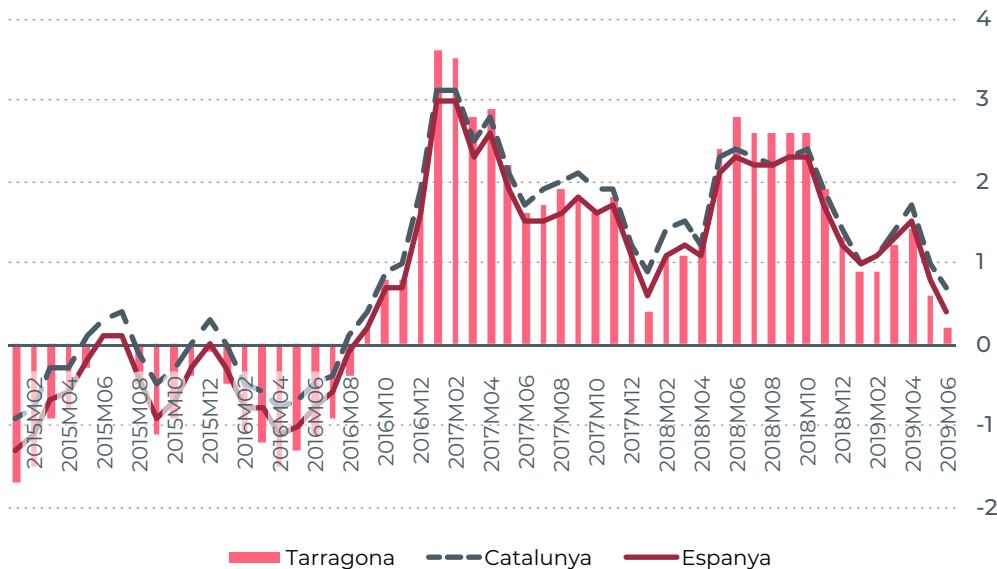
Les variacions interanuals de l'IPC han estat del 0,2% a la zona, del 0,7% al conjunt català i del 0,4% a l'espanyol.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

Al mes de juny, les variacions interanuals de l'IPC han estat del 0,2% a la zona, del 0,7% al conjunt català i del 0,4% a l'espanyol. Els augments més importants s'han produït en hotels (2,3%) i altres béns i serveis (1,5%), mentre que la resta de grups presenten xifres

per sota de l'1%. Es registren caigudes fortes en habitatge (1,7%), parament de la llar (1,1%), transports (0,8%), medicina (0,5%) i esbarjo i cultura (0,1%). Les variacions han estat similars a les altres àrees, encara que a la zona la disminució d'habitatge i transports, principalment, ha estat superior.

Gràfic 11. Variació interanual de l'IPC (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

Pel que fa a la variació de preus de consum, no sembla que es vegi afectada, d'una banda, per l'augment de la pressió de costos que s'experimenta en l'activitat productiva (com ara la repuntada de costos laborals), i de l'altra, per la major pressió de la demanda interna. Tot i aquest ajust, segurament per augments de productivitat, la moderació de preus també està relacionada amb la desacceleració dels preus de l'electricitat i del petroli. Aquests fets ens porten a una caiguda interanual de l'indicador de l'IPC des de principis d'any, però que es podria contemplar en un període de moderació més llarg, que s'inicia el mes d'octubre de 2018 després de l'augment temporal (gràfic 11). A partir de finals de 2016, les variacions de preus són positives encara que molt moderades i, si excloem els aliments i l'energia, ens mostren una dinàmica molt plana.

10. Les exportacions i les importacions

Les darreres dades, fins al mes de maig, mostren una millora en la taxa de variació interanual de les exportacions, que se situen en un augment del 9,56%, motivat pel fort increment que s'ha manifestat des de març, amb taxes de creixement de dos dígits. Les importacions també s'han incrementat i ho han fet en un 8,46% en taxa interanual. A diferència d'altres períodes, l'augment de les exportacions supera el de les importacions, la qual cosa no és gens habitual en una zona clarament importadora com és Tarragona.

La variació interanual de la zona fins al maig de 2019 ha estat molt superior a la dels conjunts d'Espanya i de Catalunya, que han estat d'1,89% i de 2,58%, respectivament, pel

La variació interanual d'exportacions i importacions de la zona fins al maig de 2019 ha estat molt superior a la dels conjunts d'Espanya i de Catalunya.

que fa a les exportacions i de 2,51% i 5,04%, respectivament, pel que fa a les importacions. Aquesta dinàmica comporta un augment de quatre dècimes, respecte de 2018, del pes que tenen les vendes a l'exterior de la zona en el total català (11,90%) i de sis dècimes (15,17%) en el cas de les importacions.

Quadre 10. Les exportacions i importacions a Tarragona

En milers d'euros	Any 2018		Any 2019	
	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	703.014	1.291.533	723.025	1.298.608
Febrer	647.231	906.167	630.690	1.157.440
Març	688.518	1.086.638	831.650	1.272.700
Abril	680.604	1.206.512	747.791	1.101.650
Maig	676.561	1.068.321	787.295	1.198.964
Juny	630.391	848.892		
Juliol	629.908	1.128.153		
Agost	611.924	1.143.584		
Setembre	700.573	1.079.350		
Octubre	930.976	1.414.503		
Novembre	885.948	1.352.798		
Desembre	711.950	1.095.034		
TOTAL	8.497.598	13.621.486	3.720.451	6.029.362

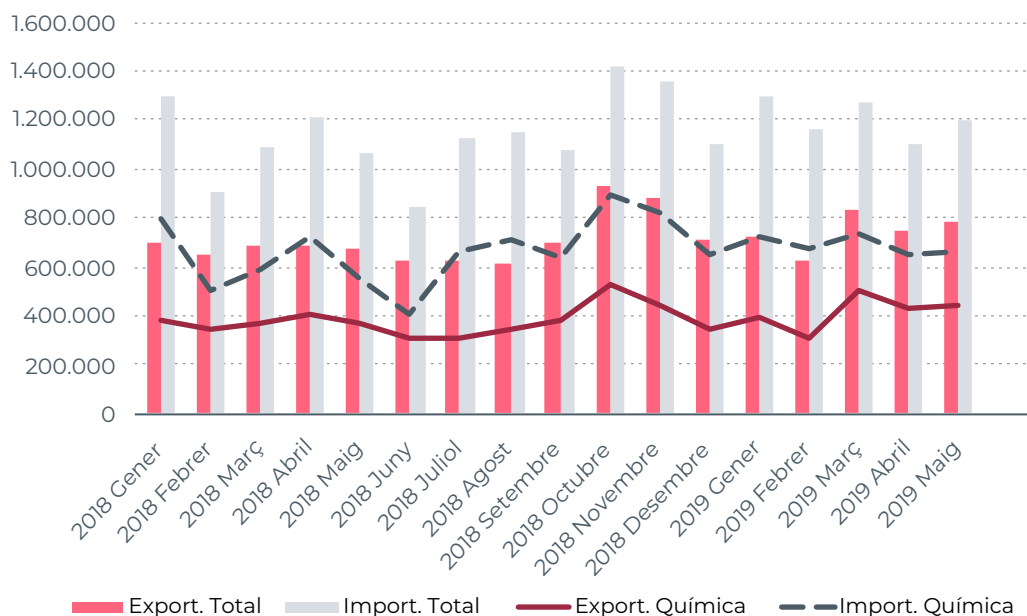
Les exportacions del sector químic a partir del mes de març és el que genera els bons resultats de la zona.

Variació interanual (%)	Any 2018		Any 2019	
	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	-0,17	7,2	2,85	0,55
Febrer	-8,16	-15,24	-2,56	27,73
Març	-7,83	-10,85	20,79	17,12
Abril	-1,33	27,31	9,87	-8,69
Maig	-9,36	-1,34	16,37	12,23
Juny	-5,92	-11,16		
Juliol	0,72	21,27		
Agost	-2,46	19,3		
Setembre	-15,02	4,53		
Octubre	15,31	32,5		
Novembre	5,79	12,03		
Desembre	1,42	14,31		
TOTAL	-2,17	7,82	9,56	8,46

Font: Elaboració pròpia a partir de l'ICEX.

Aquesta dinàmica de relació amb l'exterior es dona en una estructura empresarial molt similar a la de períodes anteriors. En observar el gràfic 12, es pot veure com l'impuls de les exportacions del sector químic a partir del mes de març és el que genera els bons resultats de la zona per a 2019. En el cas de les importacions, les dades es mantenen més estables des de desembre de 2018, cosa que, en bona part, està motivada per l'estabilitat general en el preu del petroli i els seus derivats. La dicotomia entre sector químic i la resta d'activitats al mercat exterior de la zona segueix la tendència tradicional. El sector químic representa un 55% de les exportacions, la majoria de les quals s'orienta a la Unió Europea, mentre que el percentatge de les importacions té un pes similar, encara que la major part d'aquestes compres s'orienten fora de la UE.

Gràfic 12 . Exportacions i importacions mensuals de Tarragona. Total i elements químics del TARIC

Font: Elaboració pròpia a partir ICEX.

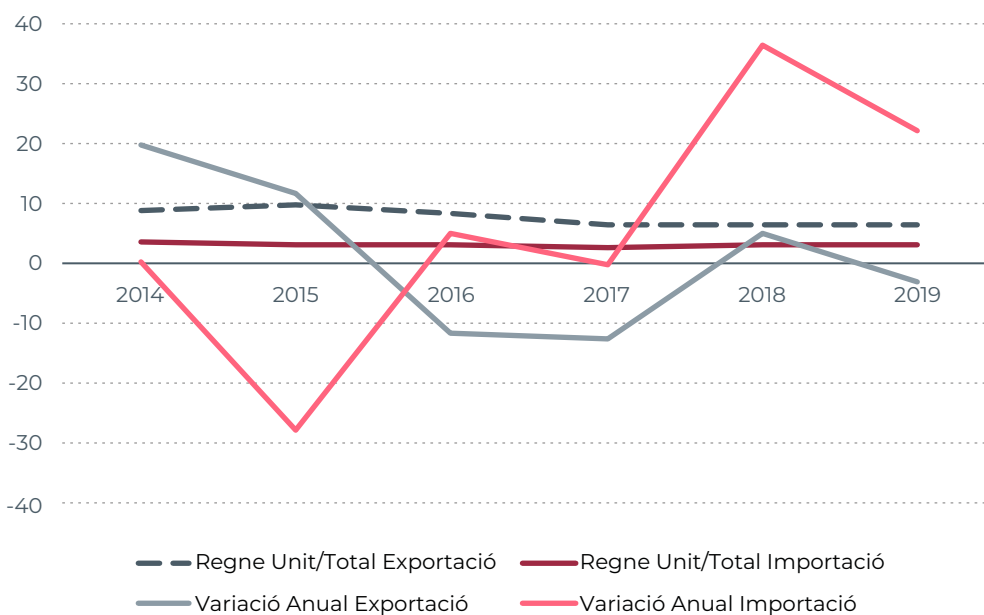
La dependència que el mercat de vendes exteriors de la zona té de la UE és elevada, ja que el 75% de les exportacions s'orienten cap a països de la Unió, mentre que el pes de les importacions és del 35%. Al costat d'aquestes realitats, hi ha una altra: a la zona hi ha més de 4.000 empreses exportadores i d'aquestes, gairebé 500 operen en els capítols TARIC de la química. Això comporta un valor més gran de la partida exportada per a les empreses químiques que per a la resta, i el mateix succeeix amb les importacions, on la concentració és molt superior. En aquesta estructura de comerç exterior, el dinamisme del sector químic marca les grans xifres. Tot i això, el pes exportador d'unes 3.500 empreses fora dels capítols de venda de la química és una realitat molt positiva. Tanmateix, aquesta alternativa sectorial ha d'augmentar vendes per operació exportadora a fi de disminuir despeses i ha de cercar mercats nous fora de la UE, atès que la dependència de la Unió que té el mercat és molt elevada.

El dinamisme del sector químic marca les grans xifres.

Hi ha un element que, de manera reiterativa, preocupa quan es fan les previsions econòmiques a curt termini, com és els efectes que pot tenir el Brexit a partir del 31 d'octubre. La sortida del Regne Unit de la Unió Europea podrà ser controlada o explosiva,

però en el que tothom està d'acord és que afectarà l'activitat econòmica de manera general i que el seu efecte directe serà diferent en funció dels fluxos econòmics de cada àrea amb el Regne Unit. Si observem aquesta relació per a l'economia de Tarragona, un dels efectes que el Brexit pot tenir pel que fa al turisme i als residents britànics a la zona, molt d'ells jubilats, pot ser una disminució clara de la demanda, ja que la capacitat de compra es pot veure reduïda per una previsible devaluació de la lliura. Les dades de comerç exterior de mercaderies sembla que estan més controlades, ja que les exportacions han anat disminuint des de 2016 (del 8,46% el 2016 passen al 6,10% el maig de 2019), mentre que les dades de les importacions són similars (un 3,17% el 2016 i un 2,96% el maig de 2019). La variació interanual d'aquest comerç s'orienta clarament a la baixa pel que fa les exportacions, mentre que les importacions podrien haver experimentat un augment des de 2017 en termes de ceixement interanual (gràfic 13). Si considerem les xifres, els efectes directes del Brexit no haurien de representar un daltabaix en el total del comerç exterior de la zona, tot i que és difícil valorar les repercussions d'un Brexit incontrolat pels efectes indirectes que pugui generar.

Gràfic 13. El comerç de Tarragona amb el Regne Unit. Variació interanual i pes sobre el total (%)

Si considerem les xifres, els efectes directes del Brexit no haurien de representar un daltabaix en el total del comerç exterior de la zona.

Font: Elaboració pròpia a partir ICEX.

11. Una visió de l'economia de la zona en cinc punts

El segon trimestre de 2019, l'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre continua creixent a un ritme interessant. Fa més de quatre anys que evoluciona així, un període llarg que fins ara no ha permès assentar una dinàmica de futur amb tot el seu potencial. Els aspectes principals de la visió de la conjuntura es poden resumir en els cinc punts següents:

1. El nombre de persones ocupades ha augmentat un 0,95% en dades interanuals el segon semestre de 2019, una xifra que representa unes 3.000 persones ocupades més. La construcció ha experimentat una disminució del 32,20%, és a dir, uns 8.500 ocupats menys, que s'han compensat per l'augment dels altres sectors: la indústria, molt estable; l'agricultura, amb un pes notori, i el serveis, amb un augment important. La taxa d'atur continua alta (14,16%) i es resisteix a disminuir. Cal dir que és superior a la catalana (11,17%) i similar a l'espanyola (14,01%).
2. El primer semestre de l'exercici, les contractacions laborals han caigut un 3,88% al conjunt provincial malgrat l'augment de les Terres de l'Ebre (amb una variació del 4,51%), que no ha pogut compensar la caiguda del 6,02% del Camp de Tarragona, mentre que al conjunt català s'observa una disminució de l'1,98%. La contractació temporal i la de menys d'un mes continuen dominant a l'àrea. El nombre de treballadors afiliats a la Seguretat Social ha augmentat un 2,08% en dades interanuals del conjunt provincial, amb una variació del 2,27% al Camp de Tarragona i de l'1,17% a les Terres de l'Ebre. La variació global ha estat lleugerament inferior a la catalana, que ha augmentat un 2,34%.
3. L'oferta empresarial de centres de cotització de la Seguretat Social ha disminuït un 0,65% al conjunt de la província, amb una variació de -0,55% al Camp de Tarragona i de -1,03% a les Terres de l'Ebre. Al conjunt català s'ha experimentat un augment del 0,26%. A l'àrea, el descens ha vingut motivat per les empreses de fins a cinc treballadors, que han caigut un 1,66% i han pressionat a la baixa les dades globals. El nombre d'empreses de major grandària ha augmentat més a la zona que al conjunt català en els trams de menys de 251 treballadors i amb dades lleugerament inferiors a les de més. D'altra banda, fins al maig de 2019 el nombre de societats constituïdes ha disminuït a la zona en dades interanuals, i el pes d'aquestes societats en el conjunt català ha caigut fins a representar un 6% de les creades i un 2% del capital.
4. El finançament bancari continua a la baixa i, en dades interanuals, registra una disminució dels crèdits del 6,58% (uns 1.000 milions d'euros menys), mentre que els dipòsits han augmentat un 5,62% (uns 600 milions d'euro). Aquesta dinàmica ha fet caure l'índex de palanquejament 17 punts en un any. La disminució del crèdit bancari actua de manera diferent d'altres indicadors de finançament, cosa que permet considerar que hi ha una bona part d'autofinançament en moltes actuacions empresarials i de consum.
5. Les dades d'exportació indiquen un increment del 9,56% fins al maig de 2019 en consideració interanual i les d'importació, del 8,46%. L'augment ha estat significatiu, i resulta rellevant que les vendes creixin més que les compres. Les variacions a Catalunya han estat del 2,58% en les exportacions i del 5,04% en les importacions. De manera similar, al conjunt espanyol s'han registrat variacions de l'1,89% en les vendes i del 2,51% en les compres a l'exterior.

INFORME DE CONJUNTURA ECONÒMICA

del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

2n TRIMESTRE 2019

CÀTEDRA
INNOVACIÓ
EMPRESA

Grit Grup de
Recerca
d'Indústria
i Territori

Amb el suport de:

 cambraReus

 Cambra
Tarragona

 Cambra de Comerç
de **TORTOSA**

 Cambra de Comerç
de **Valls**

 Diputació Tarragona